

10. ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	2
10.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	2
10.2 ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	4
10.3 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	6

10. ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

10.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Οι Φο.Δι.ΣΑ είναι οι αρμόδιοι φορείς της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης για την εξειδίκευση και υλοποίηση των στόχων και των δράσεων των Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Στερεών αποβλήτων και ειδικότερα για την προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων. Το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία, τις αρμοδιότητες και τη δομή των Φο.Δι.ΣΑ αποτελείται από το Ν. 1650/1986 «Για την Προστασία του Περιβάλλοντος», το Ν. 3536/2007 «Ειδικές ρυθμίσεις θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής και λοιπών ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης», το Ν. 3463/06 «Κύρωση Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων», την ΚΥΑ 50910/2727/2003 «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης», το Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης), το Ν. 4071/2012 «Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ» .

Ειδικότερα ο Ν. 3536/2007 ορίζει ότι οι Φο.Δι.ΣΑ μπορούν να είναι Σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. ή Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. Ο Ν. 3463/06 καθορίζει το γενικότερο πλαίσιο για τον τρόπο σύστασης, διοίκησης καθώς και τις αρμοδιότητες και λειτουργίες του Συνδέσμου και της Ανώνυμης εταιρείας Ο.Τ.Α. (άρθρα 245-250 και 265 αντίστοιχα). Τέλος η ΚΥΑ 50910 καθορίζει ότι οι Φο.Δι.ΣΑ είναι αρμόδιοι για την προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων. Η περιοχή ευθύνης μιας Επιχείρησης Φο.Δι.ΣΑ, περιλαμβάνει μια τουλάχιστον Διαχειριστική Ενότητα Απορριμμάτων, όπως αυτή έχει καθορισθεί από τον οικείο ΠΕΣΔΑ (Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Απορριμμάτων).

Ο Ν.3536/2007 προβλέπει την θέσπιση ΚΥΑ που θα ρυθμίζει ειδικότερα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των Φο.Δι.ΣΑ καθώς και ζητήματα τιμολογιακής πολιτικής. Το 2008 ψηφίστηκε ο Ν.3688/08, στο άρθρο 15 του οποίου συμπληρώνονται ορισμένες διατάξεις του Ν.3536/07 για τους Φο.Δι.ΣΑ, προβλέπεται η σύσταση εθνικού οργάνου Φο.Δι.ΣΑ, καθορίζεται το πλαίσιο μετατροπής υφιστάμενων συνδέσμων σε Φο.Δι.ΣΑ κ.α. Η νέα ΚΥΑ για την τιμολογιακή πολιτική και τη διοικητική οργάνωση των Φο.Δι.ΣΑ, υπογράφηκε στο τέλος του 2008.

Ο Ν. 3852/ 2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» και ειδικότερα το άρθρο 104 προβλέπει τη συγκρότηση ενός Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δι.ΣΑ) σε κάθε περιφέρεια της χώρας. Ο Φο.Δι.ΣΑ αυτός προβλέπεται να έχει τη μορφή ενιαίου συνδέσμου (ΝΠΔΔ), στον οποίο θα συμμετέχουν υποχρεωτικά όλοι οι δήμοι της περιφέρειας. Οι σύνδεσμοι και οι ανώνυμες εταιρείες που έχουν ήδη συσταθεί ως φορείς διαχείρισης στερεών αποβλήτων (Φο.Δι.ΣΑ), υποκαθίστανται από αυτόν. Οι μεν σύνδεσμοι συγχωνεύονται, οι δε ανώνυμες εταιρείες λύνονται. Το θεσμικό πλαίσιο συμπληρώθηκε από τα παρακάτω νομοθετήματα: Ν.4237/2013 και Ν.4257/2014.

Σήμερα έχουν συσταθεί Φο.Δι.ΣΑ σε αρκετές περιφέρειες είτε έπειτα από διαβούλευση και συνεργασία των εμπλεκόμενων ΟΤΑ είτε υποχρεωτικά όπως προβλέπει η νομοθεσία, μέσω της σχετικής απόφασης σύστασης από τον Γενικό Γραμματέα της κάθε περιφέρειας. Ο συνολικός αριθμός των Φο.Δι.ΣΑ ανέρχεται σε 110. Παράλληλα έχει συγκροτηθεί το δίκτυο των φορέων (Φο.Δι.ΣΑ), το οποίο και αριθμεί 45 φορείς.

Σύμφωνα με το Άρθρο 7 της ΚΥΑ 50910/2727/2003 «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης», ο Φο.Δι.ΣΑ είναι υπεύθυνος:

- Για την προσωρινή αποθήκευση - μεταφόρτωση - αξιοποίηση - διάθεση των αποβλήτων.
- Για την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών για τη λήψη αδειών.
- Για τη λειτουργία των υφιστάμενων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων.
- Για την υλοποίηση των έργων ή δραστηριοτήτων που προβλέπονται από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό (ΠΕΣΔΑ).
- Για τον τερματισμό της λειτουργίας της εγκατάστασης ή του χώρου διάθεσης ή αξιοποίησης των αποβλήτων και την λήψη μέτρων για την εξυγίανση, αποκατάσταση και μετέπειτα φροντίδα της εν λόγω εγκατάστασης ή χώρου.
- Για τα απόβλητα συσκευασίας ισχύει ο Ν. 2939/01 (αρ. 8).
- Ο Φο.Δι.ΣΑ μπορεί να αναθέτει τη διαχείριση των αποβλήτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
- Να λαμβάνει όλες τις απαραίτητες προφυλάξεις ως προς την παράδοση και παραλαβή των αποβλήτων.
- Να τηρεί μητρώο για τα στερεά απόβλητα.
- Να υποβάλει μέχρι 20/2 κάθε έτους απολογιστική έκθεση στη Δ/νση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της οικείας Περιφέρειας.

Όλα τα παραπάνω οδηγούν στο συμπέρασμα ότι είναι ανάγκη να συγκροτηθούν ισχυροί και αξιόπιστοι φορείς διαχείρισης απορριμμάτων που να μπορούν να ανταποκριθούν στα νέα τεχνικά, οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά δεδομένα.

Η νέα κατάσταση πραγμάτων, με την λειτουργία των μονάδων διάθεσης και επεξεργασίας, θα οδηγήσει σε αύξηση του κόστους διαχείρισης, σε σχέση με την «μηδενική» κατάσταση που επικρατούσε μέχρι πρόσφατα. Μαζί με την ανάγκη κατασκευής νέων έργων προβάλλει και η ανάγκη εξασφάλισης της οικονομικής βιωσιμότητας όσων ήδη λειτουργούν. Ταυτόχρονα, η άρτια περιβαλλοντική λειτουργία των εγκαταστάσεων και οι ανάγκες ολόπλευρης παρακολούθησής τους αποτελούν καθήκον πρώτης γραμμής για τους φορείς διαχείρισης.

Η εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», καθώς και η δημιουργία κινήτρων για τη μείωση του όγκου των αποβλήτων, η ανάκτηση - ανακύκλωση - αξιοποίησή τους, είναι αντικείμενα που θα πρέπει να προωθηθούν σε τοπική κλίμακα, ώστε να έχουν και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Οι Φο.Δι.ΣΑ πρέπει να διεκδικήσουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο και να είναι αυτοί που θα καθορίσουν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και θα διασφαλίσουν τον βέλτιστο επιμερισμό του στους Δήμους.

Επιπλέον, η εφαρμογή των θεσμικών ρυθμίσεων για τα απορρίμματα συσκευασιών καθώς και η ενσωμάτωση της κοινοτικής οδηγίας για την υγειονομική ταφή βάζουν ακόμη πιο ψηλά τον πήχη για τα «προσόντα» που θα πρέπει να έχουν οι Φο.Δι.ΣΑ προκειμένου να ανταπεξέλθουν.

Βασικά προβλήματα των Φο.Δι.ΣΑ σήμερα είναι:

- Η ύπαρξη νομοθετικών κενών. Ανάλογα με τη νομική μορφή των Φο.Δι.ΣΑ τα κενά αυτά αφορούν τον τρόπο είσπραξης τελών, τις μετατάξεις προσωπικού, την τιμολογιακή πολιτική τους, κλπ.

- Η ανάγκη οργάνωσης των λειτουργιών τους. Με την ίδρυση τους οι φορείς αυτοί καλούνται να αναλάβουν δραστηριότητες όπως μεταφόρτωση, ανακύκλωση, επεξεργασία, διάθεση κλπ. Για την επιτυχή οργάνωση αυτών των δράσεων απαιτείται σύγχρονη οργάνωση σε επίπεδο *management*, τεχνικών, ειδικευμένου προσωπικού, υποδομής (μηχανολογικός εξοπλισμός, εξειδικευμένο *soft-ware* κλπ), υποστηρικτικών υπηρεσιών (συντήρηση, νομική υποστήριξη, προβολή - δημοσιότητα κλπ), οργάνωσης των οικονομικών τους κλπ.
- Η πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς μηχανισμούς.
- Η οργάνωση των σχέσεων τους με τον ιδιωτικό τομέα και εν γένει με την αγορά.

Καθώς βρισκόμαστε στην αρχή της πορείας για τη συγκρότηση ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων, είναι σαφές ότι το θέμα της τιμολογιακής πολιτικής και της βιωσιμότητας των Φο.Δι.ΣΑ, πρέπει από τώρα να αντιμετωπιστεί με στόχο να αποφευχθούν, κατά το δυνατόν, μελλοντικές αστοχίες.

10.2 ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, συστήθηκε το 2003 (ΦΕΚ 1797/3-3-2004) η Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απορριμμάτων Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης Α.Ε.» και με το διακριτικό τίτλο «Δι.Α.Α.ΜΑ.Θ. Α.Ε.» με μετόχους τις πέντε Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) των νομών της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. και το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Α.Μ.Θ.. Σκοπός της Εταιρείας είναι η ενιαία, ορθολογική και σύμφωνη με το υφιστάμενο νομικό και θεσμικό πλαίσιο διαχείριση των απορριμμάτων του συνόλου των Ο.Τ.Α. της ενιαίας διαχειριστικής ενότητας της Π.Α.Μ.Θ., ο σχεδιασμός των τοπικών και υπερτοπικών προγραμμάτων συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών, η ευθύνη της λειτουργίας των Περιφερειακών συστημάτων μεταφόρτωσης και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, ο σχεδιασμός της οργάνωσης ή συμμετοχής σε συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης Απορριμμάτων σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο (υλικών συσκευασίας ή άλλων προϊόντων, οχημάτων που έχουν αποσυρθεί από την κυκλοφορία, μεταχειρισμένων ελαστικών αυτοκινήτων, χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, συσσωρευτών κ.λπ.), κ.α. όπως και η παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης προς κάθε τρίτο σε σχέση με τομείς διαχείρισης απορριμμάτων γενικά, με γνώμονα πρωτίστως την εξασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας καθώς και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Σήμερα η «Δι.Α.Α.ΜΑ.Θ. Α.Ε.» έχει την μορφή της Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας και λειτουργεί ως Περιφερειακός Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 20875/22-01-2013 Διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης, με έδρα το Δήμο Κομοτηνής.

Σύμφωνα με το καταστατικό της, σκοπός της εταιρείας είναι:

- α) Η ενιαία, ορθολογική, ολοκληρωμένη και σύμφωνα με το υφιστάμενο νομικό και θεσμικό πλαίσιο διαχείριση των απορριμμάτων του συνόλου των ΟΤΑ των πέντε Νομών της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.
- β) Η εφαρμογή της μεθόδου της Υγειονομικής Ταφής και η οριστική εξάλειψη της ανεξέλεγκτης απόρριψης.

γ) Η αποκατάσταση και εξυγίανση των υφισταμένων χωματερών.

δ) Ο σχεδιασμός των τοπικών προγραμμάτων συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών, η προμήθεια εξοπλισμού, η κατασκευή και λειτουργία των εγκαταστάσεων του περιφερειακού Δικτύου Ανακύκλωσης (Δορυφορικά και Κομβικά κέντρα Ανακύκλωσης).

ε) Η ανακύκλωση υλικών συσκευασίας.

στ) Ο σχεδιασμός των τοπικών συστημάτων και λειτουργία του Περιφερειακού δικτύου Μεταφόρτωσης, προμήθειες εξοπλισμού.

ζ) Η κατασκευή μονάδας μηχανικής επεξεργασίας και αξιοποίησης απορριμμάτων σε συνδυασμό με την σταδιακή ανάπτυξη των τοπικών προγραμμάτων ανακύκλωσης με διαλογή στην πηγή.

η) Ο σχεδιασμός οργάνωσης ή συμμετοχής σε συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης οχημάτων που βρίσκονται στο τέλος ζωής τους, μεταχειρισμένων ελαστικών αυτοκινήτων, χρησιμοποιούμενων ορυκτελαίων, αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, συσσωρευτών κ.λ.π. Η απарίθμηση είναι ενδεικτική και όχι περιοριστική.

θ) Η προστασία του περιβάλλοντος της δημόσιας υγείας καθώς και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

ι) Η εξεύρεση και απορρόφηση Εθνικών, Τοπικών και Ευρωπαϊκών πόρων για την στήριξη και προώθηση του σκοπού της εταιρίας.

κ) Η παροχή υπηρεσιών προς κάθε τρίτο σε σχέση με τομείς διαχείρισης απορριμμάτων γενικά, η παροχή υπηρεσιών τεχνικής υποστήριξης και η συμμετοχή σε εταιρίες οποιασδήποτε μορφής που επιδιώκουν όμοιους σκοπούς.

Ειδικότερα, η Εταιρία, ως Φο.Δ.Σ.Α. έχει αντικείμενο την εξειδίκευση και υλοποίηση των στόχων και των δράσεων των Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων για την αποθήκευση, μεταφόρτωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων που προβλέπονται εκάστοτε από τους σχετικούς Νόμους για την προστασία του Περιβάλλοντος, τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες περί στερεών αποβλήτων και τις Υπουργικές Αποφάσεις περί των μέτρων και των όρων για την Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων και του Εθνικού και Περιφερειακού Σχεδιασμού της Διαχείρισης. Συγκεκριμένα, σκοπό έχει την υλοποίηση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από το ανωτέρω νομικό πλαίσιο:

- Για την προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων στη διαχειριστική ενότητα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 παρ. 2α και στο άρθρο 12 της ΚΥΑ 50910/2003.
- Για την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών και την εξασφάλιση των απαραίτητων αδειών που προβλέπονται στο άρθρο 7 παρ. 2β, στο άρθρο 8 και στο άρθρο 10 της ΚΥΑ 50910/2003.
- Για τη λήψη αναγκαίων μέτρων για την αποκατάσταση, την εξυγίανση και τη μετέπειτα φροντίδα των εγκαταστάσεων και των χώρων διάθεσης ή αξιοποίησης στερεών αποβλήτων της διαχειριστικής ενότητας, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 δ και το άρθρο 9 της ΚΥΑ 50910/2003.
- Για τη λειτουργία των υφιστάμενων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων και την υλοποίηση των έργων ή δραστηριοτήτων που καθορίζονται από το εγκεκριμένο ΠΕΣΔΑ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 παρ. 2γ της ΚΥΑ 50910/2003.

10.3 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Το σύνολο των κατευθύνσεων της ασκούμενης περιβαλλοντικής πολιτικής επιτάσσει την υλοποίηση εκτεταμένων προγραμμάτων διαλογής στην πηγή, με διαχωρισμό σε όλο και περισσότερα διακριτά ρεύματα αποβλήτων. Παράλληλα, επιβάλλεται η κατασκευή και λειτουργία πολλών μονάδων επεξεργασίας στερεών αποβλήτων, από τις οποίες θα παράγονται δευτερογενή προϊόντα (ανακυκλώσιμα, κομπόστ, ενέργεια, RDF).

Οι παραπάνω τάσεις συνεπάγονται ορισμένα ουσιαστικά ζητήματα σχετικά με την τιμολογιακή πολιτική των φορέων διαχείρισης και τη βιωσιμότητά τους:

1. Η υλοποίηση εκτεταμένων προγραμμάτων διαλογής στην πηγή και η επιτυχία τους δεν μπορεί να βασίζονται στο σημερινό τρόπο κοστολόγησης των παραγωγών αποβλήτων. Η επιτυχία των προγραμμάτων ανακύκλωσης δεν μπορεί να επαφίεται στην καλή διάθεση όσων θέλουν να συμμετάσχουν, αλλά πρέπει να συνδυάζεται και με την παροχή οικονομικών ή και άλλων κινήτρων που να διευκολύνουν τη συμμετοχή των παραγωγών αποβλήτων. Με το σημερινό καθεστώς, οι φορείς διαχείρισης δεν μπορούν να χρεώσουν τους παραγωγούς αποβλήτων σε αναλογία με την ποσότητα και την ποιότητα (συμμετοχή ή όχι στην ανακύκλωση) των στερεών αποβλήτων, εφόσον οι δημότες πληρώνουν με βάση το απαρχαιωμένο σύστημα που συσχετίζει τα τέλη καθαριότητας με τα τετραγωνικά μέτρα της κατοικίας. Παράλληλα, στις περισσότερες των περιπτώσεων, ακόμα και σε μεγάλες εγκαταστάσεις, η έλλειψη συστηματικής ζύγισης των εισερχόμενων αποβλήτων δεν δίνει τη δυνατότητα κοστολόγησης, με βάση τα εισερχόμενα απόβλητα, ούτε καν των Δήμων που χρησιμοποιούν την εγκατάσταση.

Είναι σαφές ότι κανενός είδους περιβαλλοντική πολιτική και ώθηση στην ανακύκλωση και την επεξεργασία των αποβλήτων δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς σοβαρή αλλαγή του συστήματος κοστολόγησης των παραγωγών αποβλήτων.

Μία τέτοια αλλαγή θα πρέπει άμεσα να συνδέει την ποσότητα των αποβλήτων που κάθε παραγωγός παράγει, τη συμμετοχή του σε προγράμματα ανακύκλωσης, τις υπηρεσίες διαχείρισης αποβλήτων που παρέχονται σε αυτόν με το κόστος διαχείρισης αποβλήτων που χρεώνεται.

2. Η κατασκευή και λειτουργία μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων βέβαια θα συνεπάγεται σημαντική αύξηση του κόστους διαχείρισης αποβλήτων, ακόμα και αν υποτεθεί ότι υπάρχουν έσοδα από την πώληση προϊόντων (γεγονός που κάθε άλλο παρά σίγουρο είναι). Επιπλέον, συχνά η επιλογή μεθόδων υψηλής τεχνολογίας συνδέεται άμεσα με την ανάθεση της λειτουργίας των μονάδων στους ιδιώτες που κατασκευάζουν τη μονάδα, οι οποίοι πέρα από την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων, θα επιδιώξουν και οικονομικό κέρδος. Το θέμα αυτό, σε συνδυασμό με όσα αναφέρθηκαν για την αναμενόμενη αύξηση του κόστους των ΧΥΤ, θα δημιουργήσει μία νέα κατάσταση, στην οποία οι μεγάλοι παραγωγοί αποβλήτων (π.χ. Δήμοι) θα επιλέγουν που θα διοχετεύσουν τα απόβλητά τους και με στοιχεία συγκριτικής κοστολόγησης παρεχόμενων υπηρεσιών, αλλά και με κριτήριο τι στοιχίζει λιγότερο. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι ανοίγει ο δρόμος για μία «ελεύθερη αγορά αποβλήτων» και για την εφαρμογή ιδιωτικό-οικονομικών κριτηρίων λειτουργίας στις μονάδες επεξεργασίας και διάθεσης.

3. Σε αντίστοιχες κατευθύνσεις ωθεί και η ανάγκη εμπορίας και πώλησης των προϊόντων επεξεργασίας αποβλήτων. Πρόκειται για μία καθαρά εμπορική δραστηριότητα, τα έσοδα

της οποίας μπορεί να αποβούν κρίσιμα για τη βιωσιμότητα του φορέα διαχείρισης ή/και της εγκατάστασης.

Οι προηγούμενες παρατηρήσεις πρέπει να αντιμετωπιστούν στο φως των συνολικότερων εξελίξεων που προοιωνίζονται για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και που συνοπτικά μπορούν να περιγραφούν από τη φράση «Ο κάθε Φο.Δι.ΣΑ να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητά του και τις υπηρεσίες που παρέχει με την εφαρμογή κατάλληλης τιμολογιακής πολιτικής». Η τάση αυτή, ανεξάρτητα από την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της, κυριαρχεί σήμερα και οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην εισαγωγή χρηματο-οικονομικού management και ιδιωτικό-οικονομικών κριτηρίων στο σύνολο σχεδόν των δραστηριοτήτων των Φο.Δι.ΣΑ.

Το θέμα της βιωσιμότητας των Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων αποτελεί κομβικό σημείο στην εφαρμογή της ασκούμενης περιβαλλοντικής πολιτικής. Η δημιουργία ενός νέου θεσμικού πλαισίου που να ανταποκρίνεται στις νέες ανάγκες διαχείρισης, αποτελεί καθοριστικό περιβαλλοντικό και οικονομικό θέμα, χωρίς την επίλυση του οποίου, κάθε σχετική προσπάθεια θα βρίσκει εμπόδια.

Συμπερασματικά, όσον αφορά την κοστολόγηση της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, είναι φανερό ότι μία νέα κατάσταση πραγμάτων διαμορφώνεται:

- τα συστήματα διαχείρισης θα γίνονται πιο πολύπλοκα και άρα πιο δύσκολα να παρακολουθηθούν,
- νέα κόστη θα προστεθούν στα ήδη υπάρχοντα και θα οδηγήσουν σε αύξηση του κόστους διαχείρισης των στερεών αποβλήτων σε σχέση με την σημερινή κατάσταση,
- οι απαιτήσεις για ετήσιες αναφορές στις αρμόδιες υπηρεσίες συνεχώς θα αυξάνονται και η ανταπόκριση των Φορέων Διαχείρισης πρέπει να είναι άμεση και ποιοτική.

Δεδομένου ότι η διαχείριση των στερεών αποβλήτων απαιτεί σημαντικές δαπάνες τόσο πριν όσο και μετά από την λήξη της λειτουργίας των εγκαταστάσεων διαχείρισης, ο τρόπος κοστολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την βιωσιμότητα των Φορέων. Το λάθος που συχνά γίνεται είναι ότι η τιμολογιακή πολιτική εστιάζει μεμονωμένα στις τρέχουσες δαπάνες και έξοδα γεγονός που οδηγεί σε λάθος ερμηνείες των πραγματικών αναγκών των έργων και τελικά σε κακή διαχείριση.

Το σύστημα κοστολόγησης των Φο.Δι.ΣΑ πρέπει να αναδιοργανωθεί ή/και να σχεδιαστεί εκ νέου, προκειμένου να ανταποκριθεί στα νέα τεχνικά, οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά δεδομένα.

Οι Φορείς Διαχείρισης πρέπει:

- να ανταποκριθούν στα νέα δεδομένα ώστε να διασφαλίσουν την άρτια ανάπτυξη και βιωσιμότητα τους,
- να καθορίσουν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και να διασφαλίσουν τον βέλτιστο επιμερισμό του στους Δήμους,
- να εξασφαλίσουν την οικονομική βιωσιμότητα όλων των υπηρεσιών τους,
- να εξασφαλίσουν την άρτια περιβαλλοντική λειτουργία των εγκαταστάσεων και τις ανάγκες ολόπλευρης παρακολούθησης τους,
- να καθορίσουν τα έσοδα και έξοδά τους με ακρίβεια.